

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, dnia 19 maja 2017 r.

PS-II.431.1.3.2017

Pani Grażyna Niedźwiedzka-Bień
Kierownik Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Srokowie
Plac Rynkowy 14
11-420 Srokowo

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Pani treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTAPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Srokowie,

- REGON: 510596699,

- NIP: 742-18-61-269,

mieszczącym się w Srokowie, Plac Rynkowy 14, 11-420 Srokowo.

(akta kontroli str. 12-13)

W okresie objętym kontrolą oraz w trakcie jej prowadzenia wykonywanie zadań w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Srokowie nadzorowała pani Grażyna Niedźwiedzka-Bień, która od dnia 1 marca 2016 r. pełni funkcję kierownika tego Ośrodka.

(akta kontroli str. 14)

Kontrolę prowadzono w obecności kierownika kontrolowanej jednostki, przy udziale dwóch pracowników merytorycznych GOPS w Srokowie.

Kontrolę przeprowadziła pani Ewelina Rakiej-Chomicka – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – legitymacja służbowa nr 47/2014 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli

nr FK-VI.0030.205.2017 z dnia 23 marca 2017 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko – Mazurskiego, która w dniu 24 marca 2017 r. złożyła oświadczenie o braku istnienia przesłanek uzasadniających wyłączenie od udziału w przedmiotowej kontroli.

(akta kontroli str. 1-11)

Termin kontroli: 31 marca 2017 r. – 6 kwietnia 2017 r.

Kontrolę odnotowano w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją 1/2017.

W kontrolowanym okresie nie było kontroli prowadzonych przez inne organy w powyższym zakresie.

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli:

ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań z zakresu administracji rządowej wynikających

z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci

- okres objęty kontrolą:

od 1 kwietnia 2016 r. do dnia kontroli

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3, art.2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092) oraz art 28 ust.1pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2015, poz. 525 ze zm.) w związku z art. 29 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. z 2016 r., poz. 195 ze zm.).

Na podstawie ustaleń kontroli (*akta kontroli str. 1-101*) działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Srokowie w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie.

I. Organizacyjne i techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gmina Srokowo jest gminą wiejską, którą zamieszkuje około 4 061 mieszkańców (stan na koniec 2016 r.). W kontrolowanym okresie tj. od 1 kwietnia 2016 r. do dnia kontroli osób uprawnionych do świadczeń wychowawczych było 509.

(akta kontroli str. 15-16)

Z pisemnej informacji kierownika jednostki wynika, że wydatki w 2016 r.:

• na wdrożenie ustawy	wyniosły – 9.797,00 zł,
• na obsługę świadczeń wychowawczych	wyniosły – 33.284,22 zł,
• środki własne Gminy	wyniosły – 0,00 zł.

(akta kontroli str. 17)

Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci jest Wójt Gminy Srokowo. Prowadzone czynności kontrolne wykazały, że zgodnie z art. 10, ust. 2 wspomnianej ustawy zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Srokowie w oparciu o upoważnienia wydane w drodze następujących aktów:

- Zarządzenia Nr 40/16 Wójta Gminy Srokowo z dnia 1 kwietnia 2016 r.,
- Zarządzenia Nr 41/16 Wójta Gminy Srokowo z dnia 1 kwietnia 2016 r.,
- Zarządzenia Nr 42/16 Wójta Gminy Srokowo z dnia 1 kwietnia 2016 r.

oraz Zarządzenia nr 52/16 Wójta Gminy Srokowo z dnia 12 maja 2016 r. upoważniającego specjalistę pracy socjalnej GOPS w Srokowie do m.in. wydawania decyzji administracyjnych w zakresie świadczeń wychowawczych w czasie nieobecności w pracy Kierownika jednostki kontrolowanej.

(akta kontroli str. 18-22)

Swoją działalność GOPS wykonuje na podstawie Statutu, przyjętego w drodze Uchwały Nr XX/96/16 Rady Gminy Srokowo z dnia 31 marca 2016 r. zmienionego Uchwałą Nr XXXI/177/17 z dnia 22 lutego 2017 r.

W ww. Statucie w § 6 ust. 11 wskazano wykonywane przez Kierownika Ośrodka zadanie zlecone przez administrację rządową w zakresie realizacji świadczeń wychowawczych.
(akta kontroli str. 23-30)

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania Ośrodka określa Regulamin Organizacyjny jednostki przyjęty Zarządzeniem Nr 4/14 z dnia 22 kwietnia 2014 r., zmieniony Zarządzeniem Nr 9/2016 z dnia 1 grudnia 2016 r. oraz Zarządzeniem Nr 3/17 z dnia 1 marca 2017 r. Ustalono, że na dzień rozpoczęcia kontroli Regulamin Organizacyjny Ośrodka Pomocy Społecznej w Srokowie był aktualny w zakresie objętym kontrolą.
(akta kontroli str. 31-61)

W kontrolowanym okresie przedmiotowe zadania wykonywało dwóch pracowników merytorycznych GOPS w Srokowie zatrudnionych na stanowisku samodzielnego referenta oraz referenta na umowę o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy. Zapisy dotyczące realizacji zadań w zakresie świadczeń wychowawczych ujęto w rozszerzeniu do zakresów czynności, które ww. pracownicy przyjęli do wiadomości i wykonywania dnia 14 marca 2016 r. poprzez złożenie podpisu.
(akta kontroli str. 62,63-68)

Na podstawie informacji na temat wynagrodzeń osób wykonujących kontrolowane zadania, przedstawionych przez Kierownika GOPS w Srokowie ustalono, że wynagrodzenia pracowników sfinansowano w 100% z dotacji pochodzącej z rozdziału 85211, przekazanej przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.
(akta kontroli str. 69-75)

W okresie objętym kontrolą wszyscy pracownicy realizujący zadania, wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, zgodnie z załączonym certyfikatem oraz zaświadczeniami uczestniczyli w szkoleniach mających wpływ na podwyższenie stanu wiedzy i umiejętności niezbędnych do wykonywania zadań powierzonych na zajmowanym stanowisku:

- „Świadczenie Wychowawcze 500 plus – nowa ustawa”
- „Oprogramowanie do obsługi Świadczeń Wychowawczych – program Rodzina 500 plus”.

(akta kontroli str. 76-79)

W trakcie kontroli ustalono, że Ośrodek jest organizacyjnie przygotowany do realizacji zadań objętych kontrolą. Zgodnie z informacją Kierownika jednostki cyt. ”Administratorem budynku jest Gmina Srokowo”. Siedziba Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej znajduje się w budynku Domu Kultury w Srokowie. Kontrolowana jednostka zajmuje parter oraz pierwsze piętro budynku. W poprzednich miesiącach pomieszczenie ze stanowiskiem do obsługi zadań z zakresu świadczeń wychowawczych, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz stypendiów socjalnych znajdowało się na pierwszym piętrze GOK w Srokowie, co stanowiło duże utrudnienie dla osób niepełnosprawnych. Przed wejściem do jednostki, na tablicy ogłoszeń widnieją numery telefonów, z których mogły korzystać osoby niepełnosprawne. Wówczas pracownicy schodzili do interesantów oraz pomagali w wejściu do Ośrodka. W przypadku trudności w dostaniu się do budynku oraz spraw skomplikowanych pracownik wraz z osobą niepełnosprawną przechodził do znajdującego się naprzeciwko budynku Urzędu Gminy Srokowo, gdzie w gabinecie przewodniczącego Rady Gminy Srokowo przyjmował

interesanta. W związku z opisanymi utrudnieniami w obsłudze osób niepełnosprawnych od dnia 1 marca 2017 r. ww. zadania, w tym świadczenia wychowawcze realizowane są w pokoju nr 1, który znajduje się na parterze budynku. Powyższy schemat organizacyjny nie powoduje zakłóceń w wykonywaniu zadań z zakresu pomocy społecznej, a także nie niesie zagrożenia naruszenia norm zatrudnienia pracowników socjalnych, określonych w przepisach o pomocy społecznej.

W pokoju świadczeń wychowawczych znajdują się dwa stanowiska do obsługi klientów, wyposażone w niezbędny sprzęt biurowy tj. dwa komputery, telefon oraz drukarkę. W pomieszczeniu zajmowanym przez pracowników merytorycznych znajdują się zamykane szafy, w których przechowywane są akta spraw klientów. Dokumentacja dotycząca świadczenia wychowawczego jest przechowywana w segregatorach, w których znajdują się opisane papierowe teczki osobowe wnioskodawców, które są ułożone w porządku alfabetycznym. Dodatkowo każdy segregator posiada spis imion i nazwisk osób, których teczki zawiera, co ułatwia i przyspiesza pracownikom merytorycznym wyszukiwanie akt prowadzonej sprawy.

(akta kontroli str. 15-16,, str. 80)

Wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego składane są w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Srokowie osobiście, za pośrednictwem Poczty Polskiej oraz drogą elektroniczną. Przyjęte wnioski są rejestrowane w Dziennik Korespondencji, opatrywane datą wpływu, podpisywane przez osobę przyjmującą a następnie dekretowane przez Kierownika GOPS w Srokowie. Każdy pracownik merytoryczny podpisuje w Dzienniku odbiór wniosków do realizacji.

Pracownicy na stanowisku samodzielnego referenta oraz referenta dokonują na bieżąco weryfikacji wniosków o prawo do świadczenia wychowawczego wraz z załącznikami, a następnie wydają projekty decyzji administracyjnych, które są przedkładane do podpisu osobie upoważnionej.

Dokumentacja związana z postępowaniem w sprawach dotyczących świadczeń wychowawczych, w tym decyzje przyznające świadczenia wychowawcze w większości przypadków są odbierane osobiście. Niewielka liczba decyzji przyznających jest wysyłana za pośrednictwem Poczty Polskiej za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Natomiast wszystkie decyzje odmowne są przez GOPS w Srokowie przekazywane listami poleconymi za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

(akta kontroli str. 81)

W pisemnej informacji, dotyczącej prowadzonych przez pracowników ewidencji i rejestrów, Kierownik GOPS wyjaśniała, że pracownice merytoryczne do obsługi świadczeń wychowawczych korzystają z rejestru elektronicznego – SYGNITY. Dostęp do systemów operacyjnych komputerów, w których przetwarzane są dane osobowe zabezpieczone są za pomocą procesu uwierzytelniania z wykorzystaniem identyfikatorów użytkowników oraz haseł. Ponadto pomocniczo prowadzony jest przez pracowników podręczny rejestr w formie papierowej o nazwie „Rejestr świadczeń wychowawczych”.

(akta kontroli str. 15-16, str. 82)

Zgodnie z pisemną informacją Kierownika jednostki kontrolowanej interesanci w sprawie skarg i wniosków przyjmowani są w dni robocze w godzinach pracy Ośrodka tj. w poniedziałki od godziny 8⁰⁰ do godziny 16⁰⁰ a od wtorku do piątku od godziny 7⁰⁰ do godziny 15⁰⁰.

(akta kontroli str. 83)

Kierownik GOPS w Srokowie pisemnie oświadczyła, że w okresie objętym kontrolą nie rozpatrywano żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

(akta kontroli str. 84)

Z przedstawionej zespołowi kontrolnemu dokumentacji wynika, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Srokowie podpisał umowę licencyjną z Sygnity SA z siedzibą w Warszawie na korzystanie z oprogramowania do obsługi świadczeń wychowawczych. Tym samym w kontrolowanym okresie w Ośrodku obowiązywała aktualna wersja oprogramowania użytkowego, zgodnego z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego.

(akta kontroli str. 85-87)

Kontrolowana jednostka realizując zadania w zakresie świadczenia wychowawczego, zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. z 2016 r., poz. 195 ze zm.) może przetwarzać, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań, dane osobowe osoby ubiegającej się o świadczenie oraz członków jej rodziny.

W związku z powyższym GOPS w Srokowie przedstawił m.in. zaświadczenie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z dnia 29 marca 2016 r. o zarejestrowaniu zbioru danych osobowych o nazwie: „Świadczenie Wychowawcze”.

(akta kontroli str. 88)

II. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych

II.1 Ustalenia ogólne

Zespół kontrolujący określił, że kontroli poddanych będzie 35 postępowań administracyjnych związanych z realizacją kontrolowanych zadań. Ilość postępowań przewidzianych do kontroli ustalono w takiej wysokości, aby ustalone mierniki były reprezentatywne dla próby badawczej. Założono, że kontroli poddanych zostanie:

- **25** spraw związanych z przyznaniem świadczenia wychowawczego w tym:
 - 12 spraw, w których przyznano świadczenie na pierwsze dziecko – w rozumieniu ustawy,
 - 12 spraw, w których przyznano świadczenie na drugie i kolejne dziecko,
 - 1 sprawa, w której dokonano zmiany formy wypłaty świadczenia z pieniężnej na rzeczową lub na opłacenie usług (art.9).
- **4** sprawy związane z wydaniem decyzji odmownych,
- **5** spraw związane z postępowaniem w związku z wystąpieniem zmian, mających wpływ na prawo do świadczeń, w szczególności związanych ze zmianą sytuacji dochodowej rodziny lub składu rodziny w rozumieniu ustawy,
- **1** sprawa związana z postępowaniem administracyjnym w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i ich zwrotu lub umorzenia należności powstałych z tego tytułu (art. 25).

Powyższe sprawy dotyczą postępowań administracyjnych zakończonych do dnia rozpoczęcia kontroli. W sytuacji wszczęcia i zakończenia w okresie objętym kontrolą przez jednostkę kontrolowaną mniejszej ilości spraw z poszczególnych zakresów, które wymieniono powyżej, ilość spraw poddanych kontroli zostanie uzupełniona z pozostałych (wyżej wymienionych) zakresów do liczby ogólnej 35 spraw.

Ponadto uznano, że losowy dobór próby badawczej dokonany zostanie spośród wszystkich postępowań administracyjnych prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Srokowie w okresie objętym kontrolą z zakresu świadczeń wychowawczych.

II.2 Ustalenia z podjętych działań kontrolnych

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Srokowie:

a) przyjął 334 wnioski związane z ustalaniem uprawnień do świadczenia wychowawczego, w tym dotyczących:

- świadczeń wychowawczych na pierwsze dziecko - **258 wniosków**
- świadczeń wychowawczych na drugie i kolejne dziecko - **76 wniosków**

b) wydał 329 decyzji administracyjnych w sprawach dotyczących świadczenia wychowawczego, w tym odmowne - **12**

c) pozostawił bez rozpatrzenia - **0**

Łącznie, w bloku tematycznym, dotyczącym prowadzonych postępowań administracyjnych w zakresie przyznania lub odmowy przyznania kontrolowanych świadczeń **analizie poddano 35 spraw**, w których wydano **40 decyzji**.

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań administracyjnych. Kontroli podano:

- **24 sprawy związane z przyznaniem świadczenia wychowawczego w tym:**
- 12 spraw, w których przyznano świadczenie na pierwsze dziecko (w rozumieniu ustawy).

W dwunastu skontrolowanych przypadkach sześć spraw dotyczyło przyznania świadczenia wychowawczego rodzinie z jednym dzieckiem a druga połowa spraw obejmowała rodziny, którym przyznano świadczenie na pierwsze i kolejne dziecko. W każdym badanym przypadku kryterium dochodowe rodzin nie przekraczało 800 zł. na osobę. Wszystkie wnioski zostały złożone wraz z wymaganymi załącznikami w wersji papierowej.

- 12 spraw w zakresie świadczenia wychowawczego na drugie i kolejne dziecko w rodzinie.

W jednym przypadku zespół kontrolny odnotował postępowanie wszczęte na wniosek, który wpłynął drogą elektroniczną. Pozostałe wnioski zostały dostarczone wraz z wymaganymi załącznikami w wersji papierowej. Wśród badanych spraw poddano kontroli rodziny z różną liczbą potomstwa.

- **5 spraw związanych z wydaniem decyzji odmownych,**

Wnioskodawcami były osoby reprezentujące różne rodzaje stanu cywilnego, w tym m.in. 2 osoby stanu wolnego. Głównymi przyczynami wydania decyzji odmownych w większości analizowanych spraw było przekroczenie kryterium dochodowego rodzin ubiegających się o prawo

do świadczenia wychowawczego. Ponadto w jednym skontrolowanym przypadku wydano decyzję odmowną w związku z umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej.

- **6 spraw związane z postępowaniem w związku z wystąpieniem zmian, mających wpływ na prawo do świadczeń, w szczególności związanych ze zmianą sytuacji dochodowej rodziny lub składu rodziny w rozumieniu ustawy**

W większości skontrolowanych spraw przyczyną zmian decyzji było wszczęcie postępowania w związku z uaktualnieniem składu rodziny t.j. urodzenie się dziecka oraz nabyciem prawa do podwyższonego kryterium dochodowego. W trakcie kontroli odnotowano przypadki związane ze zmianą miejsca zamieszkania wnioskodawcy.

(akta kontroli str. 89-98)

Zgodnie z pisemną informacją kierownika kontrolowanej jednostki cyt. „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Srokowie informuje, iż w okresie kontrolowanym nie wystąpiły sytuacje wypłacania świadczenia wychowawczego w formie rzeczowej lub w formie opłacania usług.”
(akta kontroli str. 99)

Ponadto Kierownik Ośrodka oświadczyła, że w kontrolowanym okresie nie wystąpiły przypadki nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych.
(akta kontroli str. 100)

W kontrolowanym okresie tj. od 1 kwietnia 2016 do 6 marca 2017 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Srokowie wypłacił świadczenia wychowawcze w ogólnej kwocie 2 807 975 zł, z tego:

- przelewem na konta bankowe klientów Ośrodka 2 775 571,70 zł, co stanowi 99% wszystkich wypłat,
- w formie gotówkowej 32 403,30 zł tj. 1% wypłat.

Świadczenia wychowawcze w ww. Ośrodku wypłacane są 20 dnia każdego miesiąca, jednak nie później niż do końca danego miesiąca. W przypadku gdy 20 dzień miesiąca wypada w dzień wolny od pracy wypłaty są realizowane w pierwszym terminie przed dniem przypadającym na dzień wypłaty.
(akta kontroli str. 101)

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W związku z tym, iż nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w kontrolowanym zakresie, odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Cholecki